

Åtvidabergs kommun

kommun@atvidaberg.se

Översiktsplan för Åtvidabergs kommun

Åtvidabergs kommuns översiktsplan har översänts till Länsstyrelsen för granskning enligt 4 kap 7 § plan- och bygglagen (PBL) med begäran om yttrande senast den 20 november.

Länsstyrelsen lämnar granskningsyttrande med stöd av 4 kap 9 § PBL. Yttrandet ska betraktas som en del av översiktsplanen och ska fogas till planen då den har antagits. Planhandlingarna består av plankarta, planbeskrivning, miljökonsekvensbeskrivning, planeringsförutsättningar och samrådsredogörelse.

Den kommuntäckande översiktsplanen syftar till att redovisa den långsiktiga mark- och vattenanvändningen för kommunens geografiska område. Översiktsplanen är ett långsiktigt planeringsinstrument som ska möta och hantera - genom väl avvägda ställningstaganden och prioriteringar - riktlinjer för samhällsutvecklingen över en lång tid framöver. Översiktsplanen är ej juridiskt bindande utan ska fungera som ett vägledande planeringsdokument för bland annat kommande detaljplanering och bygglovshantering. Översiktsplanen ska aktualitetsprövas under varje politisk mandatperiod.

Föreliggande förslag till ny översiktsplan kommer att ersätta kommunens tidigare översiktsplan från 2001. Länsstyrelsen har 2016-12-16, dnr 401-10614-16, lämnat ett samrådsyttrande över översiktsplanen.

LÄNSSTYRELSENS SYNPUNKTER

Allmänt och övergripande

Länsstyrelsen ser positivt på att Åtvidabergs kommun har utarbetat en ny kommuntäckande översiktsplan. Översiktsplanen kommer att vara ett värdefullt styrdokument för kommande detaljplanering och bygglovshantering i kommunen samt i tillämpningen av till PBL angränsande lagstiftningar. Det är Länsstyrelsens bedömning att en väl förankrad och genomarbetad översiktsplan kommer att skapa goda förutsättningar för fortsatt samhällsutveckling i den långsiktiga förvaltningen av kommunens resurser, mark- och vattenområden.

Länsstyrelsen har tagit del av kommunens samrådsredogörelse och anser i stort att samrådsredogörelsen på ett tillfyllest sätt redovisar hur kommunen har beaktat de av Länsstyrelsen och andra statliga myndigheters framförda synpunkter på

översiktsplanen. Det är dock Länsstyrelsens bedömning att vissa justeringar fortfarande återstår att göra i vissa avsnitt av planförslaget innan ett antagande av översiktsplanen kan ske. Vilka avsnitt som behöver förtydligas och utvecklas framgår nedan.

Det är annars vår samlade bedömning att översiktsplanen i allt väsentligt uppfyller de formella krav som kan ställas på innehållet i en översiktsplan enligt 4 kap PBL.

Länsstyrelsen anser fortfarande att planen layoutmässigt och i språkligt avseende skulle vinna på en översyn och förtydligande bland annat vad gäller kartmaterial och de ställningstaganden som kommun har gjort.

Riksintressen

Länsstyrelsen framförde under samrådsskedet synpunkter på kommunens hantering av riksintressen. I vissa avseenden har Länsstyrelsens synpunkter beaktats och i vissa avseenden inte. Bl.a. har plankartan förtydligats genom en särredovisning av olika riksintressen. Länsstyrelsen anser dock att det fortfarande kvarstår behov av förtydligande vad gäller kommunens hantering av vissa riksintressen och utpekade områden.

Kulturmiljövård

Vad gäller kulturmiljövårdens riksintressen är det svårt att utläsa av planhandlingarna hur dessa avses att tillgodoses kontra föreslagna utvecklingsområden i kommunens samhällen och tätorter. Länsstyrelsen har framfört att riksintresseområdena tydligare måste beskrivas till sitt innehåll och att översiktsplanen ska redovisa hur riksintressena långsiktigt ska tas tillvara i kommunens utvecklingsarbete. Länsstyrelsen ser detta särskilt angeläget t.ex. mot bakgrund av kommande tätortsutveckling och vindkraftsetableringar.

Riksintressena ska till sitt innehåll beskrivas enligt de korttexter som Riksantikvarieämbetet (RAÄ) 1997-08-18, reviderat 2016-02-05, beslutat om. Länsstyrelsen ser detta som en förutsättning för att planen ska anses uppfylla krav på redovisning i 4 kap 4§ PBL. I planbeskrivningen hänvisas till temakartorna men det går inte att utläsa av själva temakartorna hur riksintressena avses att tillgodoses. Planförslaget är otydligt och bör i det avseendet förtydligas.

Länsstyrelsen noterar att översiktsplanen saknar riktlinjer som tydligare beskriver ställningstaganden och avvägningar för kulturmiljövårdens riksintressen kontra annat utvecklingsarbete. Det går därför inte att bedöma om riksintressena är tillgodosedda fullt ut eller ej.

I planeringsförutsättningarna ska riksintresse *E 96 Mormorsgruvan* uppdateras med korrekt benämning som är *E 96*.

Naturvård

I samrådsskedet påtalade Länsstyrelsen generella brister i redovisningen av naturvårdens intressen i planförslaget

Länsstyrelsen anser att även hanteringen av naturvårdens riksintressen behöver förtydligas. Det är svårt att utläsa av planhandlingarna hur riksintressena avses att

tillgodoses kontra föreslagna utvecklingsområden i kommunens samhällen och tätorter. Länsstyrelsen har i samrådet framfört att riksintresseområdena tydligare måste beskrivas till sitt innehåll och att översiktsplanen ska redovisa hur riksintressena långsiktigt ska tas tillvara i kommunens utvecklingsarbete. Länsstyrelsen ser detta särskilt angeläget t.ex. mot bakgrund av kommande tätortsutveckling – t.ex. för Åtvidabergs tätort- och kommande vindkraftsetableringar.

Som ett konkret exempel lyfte Länsstyrelsen fram utvecklingen av Grebo-området och de intressekonflikter kring riksintressen för naturvård, friluftsliv och Natura 2000-områden kontra tätortsutveckling och byggande på jordbruksmark som kan uppkomma. Här konstaterar Länsstyrelsen alltjämt att planeringen behöver fördjupas innan det är möjligt att fullt ut bedöma om berörda riksintressen kan tillgodoses.

Länsstyrelsen har noterat att det nya naturvårdsprogrammet har beaktats i planförslaget men efterlyser en närmare analys av hur programmet ska inarbetas i det fortsatta planeringsarbetet. Länsstyrelsen anser att det behöver göras ett förtydligande vad gäller naturvårdsprogrammet i översiktsplanen inför antagandet.

Friluftsliv

Länsstyrelsen anser att synpunkterna kring friluftslivets riksintressen i allt väsentligt har tillgodosetts och utvecklats i enlighet med vårt samrådsyttrande. Länsstyrelsen ser särskilt positivt på den plan som avses att tas fram för friluftsliv och närrekreation.

Natura 2000-områden

Länsstyrelsen ser att vissa kompletteringar och justeringar har gjorts i enlighet med vårt samrådsyttrande men att det fortfarande återstår behov av förtydliganden kring lagskydd och justering av vissa områden i översiktsplanens hantering av redovisade Natura 2000-områden.

I Falerum behöver kommunen se över avgränsningen av den västra ytan markerad med "N" intill Storån. Länsstyrelsen bedömer att ytan närmast Storån bör utgå som lämplig för utvecklingen av campingplatsen med hänsyn till att området är föreslaget som Natura 2000-område.

Länsstyrelsen anser att en komplettering av planen ska göras inför antagandet.

Övriga riksintressen

Länsstyrelsen anser att riksintressena för kommunikationer och totalförsvaret överlag är tillgodosedda på ett tillfyllt sätt.

Miljö kvalitetsnormer - MKN

Länsstyrelsen anser att miljö kvalitetsnormerna huvudsakligen är tillgodosedda i planförslaget.

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att MKN luft bör kunna klaras i Åtvidabergs tätort. Med den koppling som finns mellan folkhälsofrågor och MKN luft anser Länsstyrelsen att det behöver förtydligas i den fortsatta planeringen.

Kopplat till de olika MKN bland de föreslagna fördjupningsdelarna av översiktsplanen anser Länsstyrelsen att fördjupningarna kring dagvattenpolicy, handlingsplan för VA-

utbyggnad, samt upprättandet av en saneringsplan för dricks- och spillvatten bör ges särskild prioritet i det fortsatta fördjupningsarbetet. Detsamma gäller för fördjupningen kring rutiner för hantering av förorenade områden vid exploatering.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen – LIS

Länsstyrelsen noterar att översiktsplanen innehåller en redovisning av föreslagna LIS-områden, dels i ett särskilt avsnitt/kapitel, dels som kommentarer till redovisade utvecklingsområden i anslutning till vissa av kommunens tätorter och småsamhällen. Länsstyrelsen anser inte att dessa områden kan utpekas som LIS-områden på det sätt som kommunen gjort utan fortsatt utredning eller fördjupningar av översiktsplanen som kan belysa områdenas lämplighet som framtida LIS-områden.

Länsstyrelsen anser vidare att LIS-området *Fallsjön* fortsatt bör ses över vad gäller områdets avgränsning i förhållande till berörda naturvårdsobjekt som finns inom området.

Länsstyrelsen saknar fortfarande skrivningar om vikten av den fria passagen både för LIS-områden och strandskyddet i stort. I samrådet har Länsstyrelsen påtalat behov av korrigerande av texten på sid 32 i Planeringsförutsättningarna. Likaså har kommunen inte beaktat de felaktigheter som finns på sid-49-50 i MKB:n vad gäller strandskydd. Vad gäller planering av framtida vägar och områden ska eventuellt upphävande av strandskyddet hanteras inom planerna och inte genom en separat strandskyddsdispens.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen anser att planförslaget beaktar de mellankommunala frågor som finns samt de önskemål och kompletteringar som Länsstyrelsen framfört under samrådet.

Länsstyrelsen ser främst riksväg 35 och järnvägen (Tjustbanan) som viktiga kommunikationsleder och förbindelsestråk för kommunen - inte minst riksväg 35 mot Linköping och Västervik. Det är Länsstyrelsens bedömning att översiktsplanen på ett bra sätt lyfter fram de aktuella transportledernas mellankommunala betydelse. Inte minst kommer utvecklingen av tätorten Grebo - med särskilt goda arbetspendlingsmöjligheter - mot Linköpings kommun att beröras av dessa planeringsförutsättningar.

Hälsa och säkerhet

Rent generellt anser Länsstyrelsen – i likhet med vårt samrådsyttrande – att klimatfrågan behöver förtydligas och utredas närmare inför antagandet.

Länsstyrelsen noterar vidare att kommunen inte beaktat Länsstyrelsens synpunkt vad gäller behovet av att integrera underlag från *VA-plan 2012* under avsnittet *Klimat* i planbeskrivningen. Det framgår av samrådsredogörelsen att så ska ha skett vilket Länsstyrelsen dock inte kan utläsa av planhandlingarna.

Kommunen har ej heller beaktat Länsstyrelsens synpunkter vad gäller behov av att redovisa åtgärder mot översvänningsrisker i den s k Kraftverkskanalen. Således kvarstår den frågan att utreda närmare i den fortsatta planeringen.

Riskhantering

Länsstyrelsen har noterat att kommunen fortfarande hänvisar till ett inaktuellt planeringsunderlag vad gäller handlingsprogram för *Lag om skydd mot olyckor* (2003:778) som är från 2011. Det senaste handlingsprogrammet är från 2016 och gäller för hela förbundet Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG). Länsstyrelsen anser att den nya översiktsplanen måste hänvisa till det nya handlingsprogrammet, inklusive tillhörande riskanalys. Det är också angeläget att kommunen inarbetar slutsatser från analysen i översiktsplanen då denna blir vägledande för kommande detaljplanering och bygglovshantering.

Länsstyrelsen anser också att skrivningarna i MKB:n vad gäller transporter av farligt gods bör lyftas över till planbeskrivningen eftersom Länsstyrelsen ser skrivningarna som en framtida inriktning och vägledning för riskområdet. Det som MKB:n däremot ska belysa är konsekvenserna av riskerna. Denna korrigering bör kunna göras som en redaktionell ändring av planhandlingarna.

Övrigt

MKB

Länsstyrelsen bedömer att MKB:n fortfarande är ofullständig vad gäller bedömningen av påverkan och effekter på intressen avseende hushållning med jordbruksmark, kulturmiljövård, naturvård, friluftsliv, strandskydd samt också att tydligare bedöma konsekvenserna av riskfaktorer i syfte att förebygga skador på miljön och människors hälsa.

I handläggningen av detta yttrande har förutom undertecknade även deltagit; samhällsbyggnadsdirektör Jan Persson, räddningstjänsthandläggare Carl Granström, klimatstrateg Anna Bratt och antikvarie Bertha Ekstrand-Amaya, Kultur- och samhällsbyggnadsenheten, miljöskyddshandläggare Göran Thunberg, Miljöskydds-enheten, naturvårdshandläggare Theres Sunnergren, Naturvårdsenheten, tillväxtdirektör Madeleine Söderstedt-Sjöberg, Enheten för lednings- och verksamhetsstöd, samordnare för mänskliga rättigheter Alma Basic, Enheten för social hållbarhet samt lantbrukskonsulent Anders Eliasson, Lantbruksenheten.

Kristina Zetterström

Länsråd

Per-Olof Remmare

Samhällsplanerare

Bilaga:

Trafikverkets yttrande – 2017-10-17, dnr 2017/89542

Kopia:

Kultur och samhällsbyggnadsenheten

Miljöskyddsenheten

Naturvårdsenheten

Enheten för verksamhets- och ledningsstöd

Enheten för social hållbarhet

Lantbruksenheten

Ärendenummer
2017/89542
Ert ärendenummer
2013-00641

Dokumentdatum
2017-10-18
Sidor
1(1)

Åtvidabergs kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Box 206
597 25 Åtvidaberg

Utställning för granskning av översiktsplan 2017 Åtvidabergs kommun.

Trafikverket har inget att erinra mot den utställda översiktsplanen.

Med vänlig hälsning

Ulf Wincrantz

